

Checklista - Skapa rutin för fast vårdkontakt i den regionala hälso- och sjukvården

260610

Syftet med att ha en rutin för fast vårdkontakt är att säkerställa att den fasta vårdkontakten kan tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet. Detta genom att den fasta vårdkontakten kan bistå och stödja patienten i kontakterna med vården, kan hjälpa till att samordna vårdens insatser och där igenom att stärka patientens ställning.

Checklista - skapa rutin för fast vårdkontakt

Beskriver rutinen vad den fasta vårdkontakten ska göra i vardagen för att:	Ja	Nej	Delvis
Samordna vårdens insatser för patienten?			
Informera patienten om vårdssituationen?			
Förmedla kontakter med andra relevanta personer inom hälso- och sjukvården?			
Vara kontaktperson för andra delar av hälso- och sjukvården samt till socialtjänsten och andra berörda myndigheter som exempelvis Försäkringskassan?			
Samverka med patientens fasta läkarkontakt, andra fasta vårdkontakter och fast omsorgskontakt när sådan finns.			

Källa: Proposition 2009/10:67 Stärkt ställning för patienten – vårdgaranti, fast vårdkontakt och förnyad medicinsk bedömning, s. 62.

Beskriver rutinen:	Ja	Nej	Delvis
Hur patienten får veta namnet på vem som är den fasta vårdkontakten?			
Hur patienten kommer i kontakt med sin fasta vårdkontakt?			
Hur patienten får kontaktuppgifter till sina vårdenheter?			
Hur information anpassas till olika patienters förmåga att ta till sig information?			

Källa: Proposition 2025/26:19 Nästa steg för en god och nära vård, s. 60

Stöd i arbetet med att ta fram en rutin för den fasta vårdkontakten

Nedanstående kan användas för att fundera igenom olika aspekter som kan vara värdefulla att ha tydliga i en rutin för fast vårdkontakt.

Samordna vårdens insatser

Enligt 6 kap. 1 § patientlagen (2014:821) ska olika insatser för patienten samordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Fundera igenom:

- ➔ På vilket sätt samverkar den fasta vårdkontakten med patientens fasta läkarkontakt i primärvården?
- ➔ Är det vanligt att era patienter har fasta vårdkontakter i andra verksamheter? Är det vissa verksamheter som är vanligare? Har ni några särskilda kontaktvägar till dessa?
- ➔ Finns det tydliga kontaktvägar för den som är fast vårdkontakt hos er för att få tag på relevanta personer inom övriga hälso- och sjukvården, socialtjänsten (t.ex. fast omsorgskontakt i hemtjänsten) eller andra myndigheter.
- ➔ Hur säkerställer ni att det är möjligt för andra inom vården som behöver kontakt med er att nå er, så att patientens vårdssituation kan samordnas?
- ➔ Vad passar er verksamhet bäst när det gäller den fasta vårdkontaktens roll i arbetet med att genomföra eller delta i arbetet med att ta fram en samordnad individuell plan (SIP)?
- ➔ Tar ni emot patienter som blir utskrivna från slutenvården? När det gäller samverkan vid utskrivning från slutenvården har den fasta vårdkontakten i den regionfinansierade öppna vården ett särskilt ansvar för att kalla till en samordnad individuell planering.¹
- ➔ Arbetar ni i team? Fundera igenom vad som passar er verksamhet bäst när det gäller den fasta vårdkontaktens roll i teamarbete.

Informera om vårdssituationen

Att få information och inflytande är av avgörande betydelse för patientens möjlighet att utöva sitt självbestämmande och vara delaktig i vården.² I 3 kap. i patientlagen framgår vad en patient ska få information om.

Fundera igenom

¹ 4 kap. 3 § lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutenvården och sjukvård.

² Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig - Handbok för vårdgivare, chefer och personal. Socialstyrelsen 2015 s. 12.

- ➔ Vad passar er verksamhet bäst när det gäller att ge patienten information? Behöver det tydliggöras vem som informerar om vad? Är det något ni vill att den som är fast vårdkontakt i er verksamhet tar särskilt ansvar för att informera om?

Förmedla kontakter med andra relevanta personer inom hälso- och sjukvården

Olika insatser för patienten ska samordnas på ett ändamålsenligt sätt.³ Att förmedla kontakter med andra inom hälso- och sjukvården kan vara betydelsefullt för patienter med flera samtidiga diagnoser, för att främja en helhetssyn på den enskildas situation.

Fundera igenom:

- ➔ Har ni patienter som ofta går vidare till andra vårdgivare i vårdkedjan? Har ni patienter som parallellt har kontakter med andra mottagningar/vårdgivare? Har ni patienter som har svårt att själva ta nödvändiga kontakter inom vården?
- ➔ Hur kan en fast vårdkontakt hos er hjälpa patienten genom att förmedla kontakter till andra delar av hälso- och sjukvården?
- ➔ Har ni rutiner om samtycke som ni kan koppla till en rutin om den fasta vårdkontakten?

Vara kontaktperson för andra delar av vården, omsorgen och myndigheter

Att vara patientens kontaktperson för andra delar av vården, omsorgen och myndigheter är ett sätt att stärka patientens ställning, framför allt när en persons tillstånd begränsar hans eller hennes möjligheter att ta aktiv del av planeringen av vården.⁴

Fundera igenom:

³ 6 kap. 1 § patientlagen (2014:821).

⁴ Om fast vårdkontakt och samordnad individuell plan - Nationell vägledning Socialstyrelsen, 2017 sid 12

- ➔ Hur kan en fast vårdkontakt hos er samarbeta med patientens övriga fasta kontakter inom vård och omsorg (exempelvis fast omorgskontakt)?
- ➔ Förekommer det andra samordningsfunktioner i er verksamhet? Fundera igenom om någon av dem uppfyller kraven på en fast vårdkontakt. Fundera även igenom så att det är tydligt i er verksamhet vilka skillnader, nyttor och inbördes relationer det är mellan de olika samordningsfunktionerna.

Internt arbete

Utse en fast vårdkontakt

Verksamhetschefen ska utse en fast vårdkontakt.⁵ En fast vårdkontakt ska utses för patienten om han eller hon begär det. En fast vårdkontakt ska utses, även om patienten inte begär det, om det är nödvändigt för att tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet.⁶

Fundera igenom

- ➔ Hur går det till när en fast vårdkontakt utses i er verksamhet? Hur gör ni med patienter som inte har förmåga att be om en fast vårdkontakt? Har ni patientgrupper där det kan vara extra viktigt att det finns en fast vårdkontakt?

Det finns särskilda regler för patienter med livshotande tillstånd samt i samband med utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. Se Kunskapsguiden, tema Fast vårdkontakt för mer information.

Följ upp arbetet med fast vårdkontakt

En vårdgivare ska med stöd av sitt ledningssystem bland annat följa upp och utvärdera verksamheten.⁷ Det kan exempelvis vara om patienten känner till vem som är dennes fasta vårdkontakt, om patienten upplever att han eller hon har fått relevant stöd från den fasta vårdkontakten eller om upplevelsen av kontinuitet har ökat.

Fundera igenom

- ➔ På vilket eller vilka sätt kan ni följa upp arbetet med fast vårdkontakt?

⁵ 4 kap. 1 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80), HSF.

⁶ 4 kap. 1 § HSF, och 6 kap. 2 § patientlagen.

⁷ 3 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Källor:

Meddelandeblad Fast läkarkontakt m.m., (pdf) Socialstyrelsen, 2021

Om fast vårdkontakt och samordnad individuell plan - Nationell vägledning
Socialstyrelsen, 2017

Din skyldighet att informera och göra patienten delaktig - Handbok för
vårdgivare, chefer och personal. Socialstyrelsen 2015

Lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och
sjukvård

Patientlagen (2014:821)

Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om
ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete